

A MAGYAR TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG

OKTATÁSI – KÉPZÉSI SZABÁLYZATA

1999

2012

I .

ALAPELVEK

A szövetség keretében alap-, közép-, és felsőfokú természetjáró képzésre van lehetőség.

Az MTSZ számos képzést illetve tanfolyamot hirdet meg, amelyek a kezdő szinttől a felsőfokig tarthatnak. Ezen címek megszerzésére bármelyik tagszervezetnek lehetősége van tanfolyamot szervezni, amennyiben megfelel a hirdetményben foglalt feltételeknek.

Az oktatás-képzés egyaránt szervezhető egyesületi, szakosztályi, területi, szakági és országos szakbizottsági keretekben.

Azt, hogy egy tanfolyamot hol célszerű megszervezni, az határozza meg, hogy hány embert és milyen előképzettséggel rendelkezőket kell kiképezni (milyen szintű ismeretekkel kell ellátni őket). Továbbá az is, hogy a képzést ellátó szervezetnek milyenek ehhez a lehetőségei személyi, tárgyi, anyagi tekintetben egyaránt. *Minden egyes tanfolyamot, a tanfolyam megkezdése előtt az MTSZ Oktatási és Képzési Bizottságánál (továbbiakban MTSZ OKB) be kell jelenteni, amit követ a Bizottság engedélye az adott képzésre.*

Az engedélyhez szükséges anyagok:

- *a tanfolyam részletes kiírása*

- a tanfolyam időpontjai, helyszínei, témái
- a képzés formája
- tanfolyamon előadók neve, megjelölve az előadás témáját és az előadó foglalkozását. Egyes meghatározott témákban csak a témához kapcsolódó iskolai végzettséggel rendelkező előadó tarthatja meg az előadást. Azon esetekben, amennyiben az előadó nem rendelkezik ezen végzettséggel, úgy írásbeli kérelem esetén az MTSZ OKB a „Magyar Természetbarát Szövetség szakelőadója” címet adhatja a kérelmezőnek 3 évre azzal a megkötéssel, hogy ezen a címen csak egy témában lehet a kérelmező szakelőadó.

A tanfolyamon résztvevőkről az MTSZ nyilvántartást vezet, amely alapja a végzett hallgatók nyilvános adatbázisának. A tanfolyamon résztvevőket a tanfolyam megkezdése után 5 munkanappal regisztrálni kell az MTSZ OKB-nél.

A tananyag eredményes elsajátítása érdekében ~~ajánlatos~~ bizonyos képzési szinteknél kötelező tanfolyamot szervezni. A képzések, tanfolyamok formái többfélék is lehetnek.

Vizsga csak ott szükséges, ahol valamilyen számonkérhető szövetségi jogosítványt biztosít a képzés. (Pl. túravezető). *Minden vizsgának rendelkeznie kell bizonyos kötelező dokumentumokkal.* A vizsga feltétele: a kötelező gyakorlatokon való részvétel!

Az azonos követelmények biztosítása érdekében a helyi vizsgabizottság elnöke csak a szövetség **illetékes** országos szakági bizottsága által elismert vizsgabiztos lehet *akit az MTSZ OKB kér fel!*

Az oktatási-képzési rendszer áttekintése

- Az oktatás-képzés szintje: alap - közép - felsőfokú
- Az oktatást-képzést végző szervezet:
 - a = egyesület (szakosztály)
 - b = helyi, területi szervezetek (bizottság, szövetség, országos egyesület)
 - c = országos szakági bizottság
- A vizsga:
 - F = fakultatív
 - A = ajánlott
 - K = kötelező

A leggyakoribb képzési fajták:**Alapfokú**

Általános

térképolvasói	a, b, –,	F
táborozási	a, b, –,	F
elsősegélynyújtó	a, b, c,	F

Szakági

barlangjáró I.	a, b, –,	K
gyalogos	a, b, –,	A
magashegyjáró	a, b, c,	A
sziklamászó	a, b, c,	K
magashegyi sziklamászó	a, b, c,	K
téli-magashegyi	–, –, c,	K
sítúrázó	a, b, c,	A
túrakerékpáros	a, b, –,	A
vízitúrázó	a, b, –,	A

Középfokú

Túravezető képzés

ifjúsági (gyalogos)	a, b, c,	K
gyalogos (bronz)	a, b, –,	K
kerékpáros (bronz)	a, b, c,	K
sí	a, b, c,	K
vízi	a, b, c,	K

Vezetőképző és szaktanfolyamok

barlangjáró II.	–, –, c,	K
szakosztályvezető	–, b, c,	F
bizottságvezető (felelős)	–, b, c,	F
táborvezetői	a, b, c,	A
technikai, útjelző	–, b, c,	F
versenybírói	–, b, c,	K

Felsőfokú

ezüstjelvényes		
szövetségi túravezető	–, b, c,	K
magashegyi túravezető	–, b, c,	K
nemzetközi túravezető	–, –, c,	F
barlangi túravezető	–, –, c,	K
barlangi mentő	–, –, c,	K
hegymászó oktató	–, –, c,	K

4

hegyi mentő
vizsgabiztos

–, –, c,

K

–, –, c,

K

II.

TÚRAVEZETŐ KÉPZÉS

A túravezetői vizsgáztatás általános szabályai

1. A túravezetők vizsgáztatását a Magyar Természetbarát Szövetség (továbbiakban MTSZ) Elnöksége által jóváhagyott szabályok alapján kell végrehajtani.
Az eredményes vizsgákat elősegítő tananyagokat, tanfolyamok szervezéséhez szükséges módszertani anyagokat és tantervi javaslatokat központilag kell közreadni.
A módszertani utasításokat a tanfolyam során be kell tartania a tanfolyamot szervező szervezetnek.

2. A túravezető képzés fokozatai:
- a. ~~ifjúsági~~ vizsgával szerezhető meg
 - b. ~~bronzjelvényes~~ vizsgával szerezhető meg
 - c. ~~ezüstjelvényes szövetségi~~ vizsgával szerezhető meg

- *A Magyar Természetbarát Szövetség Túravezetője*

- *A Magyar Természetbarát Szövetség Felsőfokú Túravezetője / Közösségi Vezetője*

- 2.1. Az aranyjelvényes túravezetői fokozat pályázat útján érhető el.

3. A vizsgabizottság legalább 3 tagú.

Elnöke: ~~a rendező szervezetnél szélesebb hatáskörű természetbarát szervezet az MTSZ Oktatási és Képzési Bizottsága~~ által megbízott olyan képzett vizsgabiztos, aki a vizsga fokozatánál magasabb, a szakágnak megfelelő túravezetői képesítéssel rendelkezik.

Tagjai: a rendező szervezet által megbízott, legalább a vizsga fokozatának és szakágának megfelelő képesítéssel rendelkező személyek.

Vizsgaszervező csak vizsgabiztos lehet. *A tanfolyam vezetője csak vizsgabiztos lehet, kivéve, ha az MTSZ Oktatási és Képzési Bizottsága ideiglenes felmentést nem ad ezalól, megjelölve a tanfolyam vezetőjét.*

~~Amennyiben a vizsga előtt tanfolyamot szerveztek, akkor célszerű, hogy a tanfolyam vezetője tagja legyen a vizsgabizottságnak.~~

- ~~Túravezetői vizsgát szervezhet minden olyan természetbarát szervezet, amely az előírt vizsgabizottságról gondoskodni tud.~~

4. A túravezetői vizsgákra való jelentkezés általános feltételei:

- a. szabvány jelentkezési lap kitöltése
- b. *egészségi alkalmasságról való nyilatkozat*
- c. *egyéb, adminisztrációs feltételek teljesítése*
- d. *nyilatkozat az adatok közzétételéről*
- e. *tanfolyamvezetői javaslat*

5. A túravezetői képesítés általános feltételei:

- a. a túravezetői fokozatnak és a szakág sajátos feltételeinek meg kell felelni
- b. a gyakorló túrákon, táborozásokon való részvétel

c. eredményes elméleti és gyakorlati vizsga

6. ~~Ifjúsági túravezetői képesítést sajátos feltétele:~~

~~a. 14-18. életév között szerezhető meg~~

7. A bronzjelvényes túravezetői képesítés sajátos feltétele:

a. a vizsga évében betöltött legalább 18. életév

b. MTSZ tagság

8. Az ezüstjelvényes szövetségi túravezetői képesítés sajátos feltételei:

a. a szakágnak megfelelő bronzjelvényes túravezetői képesítés

b. a vizsga évében betöltött legalább 21. életév

c. a jelentkezést megelőző 3 évben évente a szakág által meghatározott számú túra igazolt vezetése

d. MTSZ tagság

9. Az aranyjelvényes túravezetői fokozat megszerzésének feltételei:

a. legalább 5 éve megszerzett ezüstjelvényes szövetségi túravezetői képesítés

b. kitöltött szabvány pályázati lap benyújtása

c. a pályázat benyújtását megelőző 3 évben

– egy szakág esetén: évente legalább 10 alkalommal, minimum 25 vezetett túranap

– két szakág esetén: évente összesen legalább 10 alkalommal, minimum 20 vezetett túranap

– kettőnél több szakág esetén: évente összesen legalább 8 alkalommal, minimum 20 túranap

Csak azok a túrák fogadhatók el, amelynek vezetésére a pályázónak képesítése van!

d. az eseménynaptárban meghirdetett területi, országos, illetve nemzetközi rendezvények szervezésében és lebonyolításában több alkalommal részt vett, vagy területi, országos hatáskörű szervezetek valamely szakbizottságában legalább 4 éve tevékenykedik

e. a természetjárás területén legalább 5 éven keresztül rendszeres szakirodalmi vagy oktatói tevékenységet fejt ki

f. szakosztálya és a megyei/budapesti kerületi bizottság (szövetség) vagy a BTSSZ pályázatával egyetért

A pályázatokat az MTSZ illetékes szakági bizottsága bírálja el és az MTSZ Elnöksége hagyja jóvá.

10. Egyéb szövetségi túravezetői vizsgák

10.1. Ezüstjelvényes magashegyi túravezető

Az általánostól eltérő szabályok:

A vizsga elnöke olyan hegymászó oktató is lehet, aki vizsgabiztosi képesítéssel rendelkezik.

A vizsga elnökét feladatának ellátására az MTSZ gyalogtúra bizottságának elnöke kéri fel.

Az ezüstjelvényes magashegyi túravezető képesítés sajátos feltételei:

a. bronzjelvényes gyalogos túravezetői képesítés

b. alapfokú sziklamászó képesítés

c. a vizsga évében betöltött legalább 21. életév

d. magashegyi tapasztalat (legalább 3 év és 30 túranap, legalább 2 hegységben)

e. MTSZ tagság

10.2 ~~Barlangi túravezető képzés feltételei:~~

- a. ~~a jelentkezés évében betöltött legalább 18. életév~~
- b. ~~eredményes barlangjáró I. vizsga~~
- c. ~~eredményes barlangjáró II. technikai vizsga~~
- d. ~~MTSZ tagság~~
- e. ~~legalább 3 éves barlangjáró gyakorlat~~

11. ~~Nemzetközi túravezető~~

- a. ~~legalább ezüstjelvényes szövetségi túravezetői képzés~~
- b. ~~legalább egy középfokú nyelvvizsga~~
- c. ~~MTSZ tagság~~
- d. ~~nyilvántartásba vételét kéri~~

Egyéb tudnivalók:

1. Az egyes túravezetői vizsgák tematikáját az illetékes országos szakági oktatási szervezetek készítik el. Összehangolásukról az ~~illetékes szakági titkár~~ *OK Biz vezetője* gondoskodik. Tananyagokat, módszertani anyagokat és tantervi javaslatokat az összehangolt tematika figyelembevételével a szakágak dolgozzák ki.
2. ~~Az ifjúsági túravezetői vizsgákat a bronzjelvényes túravezetői vizsgákra vonatkozó szabályok szerint kell lebonyolítani.~~
3. ~~Az ifjúsági túravezetők 18. életévük betöltése után kérhetik a bronzjelvényes túravezetői címet és jelvényt. A kérelmeket a lakóhely szerint illetékes területi bizottsághoz (szövetséghez) kell eljuttatni, amelynek tartalmazni kell a szakosztály/egyesület igazolását arról, hogy az ifjúsági túravezetői vizsga letétele óta a kérelmező rendszeres túraszervezői/túravezetői tevékenységet fejtett ki.~~

A túravezetői képzés elismerésének külső formái

a. túravezetői vizsgabizonyítvány:

- formáját és szövegét az I.sz. melléklet tartalmazza
- a vizsgabizonyítványt mind a rendező szervezet, mind pedig a vizsgabizottság elnöke bélyegzővel és aláírással hitelesíti

b. túravezetői igazolvány:

- formáját és szövegét a II.sz. melléklet tartalmazza
- a túravezetői igazolványt a vizsgabizonyítvány alapján a túravezető szakosztálya (egyesülete) szerint illetékes természetbarát bizottság (szövetség) állítja ki; minden további képesítést a vizsgabizonyítvány alapján a terület szerint illetékes természetbarát bizottság (szövetség) jegyez be; a túravezetői igazolvány a túravezetői tevékenység jogosultságát igazolja

c. túravezetői jelvény:

- leírását a szabályzat III.sz. melléklete tartalmazza
- a bronznál zöld, az ezüsthöz piros, az aranyhoz kék színű háromszög alakú alátétet lehet a jelvény alá helyezni; a túravezetői jelvény viselése célszerű a hivatalos túravezetések, oktató túrákon,) természetőr szolgálat, valamint természetbarát rendezvények alkalmával.

A túravezetői vizsgák ügymenete (adminisztrációja):

1. A túravezetői vizsgát, lebonyolítása előtt *legalább* 30 nappal korábban kell bejelenteni az MTSZ illetékes szakági bizottságának, amelyhez csatolni kell a gyakorlati vizsga adatait (útvonalvázlat stb.), valamint a vizsgaszervező és a vizsgabiztos nevét.
2. A túravezetői vizsgát követően a névjegyzék alapján 3 példányban kell elkészíteni a vizsgajegyzőkönyvet. A vizsgabizottság elnöke és a tagok által aláírt jegyzőkönyv egy példányát az illetékes természetbarát bizottságnak (szövetségnek), egy példányát az MTSZ illetékes szakági bizottságának kell megküldeni a vizsgát követő 14 napon belül.
3. Bronzjelvényes vizsgák esetén a túravezetői jelvényeket a vizsga bejelentésekor kell igényelni az MTSZ illetékes szakági bizottságától.
4. Ezüstjelvényes vizsgákra minden esetben a megbízott vizsgaelnök viszi magával a túravezetői jelvényeket.
5. *A vizsgán csak olyan személy vehet részt, akit a tanfolyam megkezdésekor regisztráltak.*
6. *A vizsgák során keletkezett, az elbírálást segítő anyagokat a gyakorlati vizsga során be kell mutatnia a Vizsgaszervezőnek illetve ezek legalább másolatát át kell adni az MTSZ Bizottságának.*
7. *A vizsgák eredményeit az MTSZ- nek 5 munkanapon belül, hirdetményben kell közölnie.*

III.

E G Y É B K É P Z É S E K

Barlangász-képzés

Barlangjáró I. tanfolyam és vizsga

Jelentkezési feltételek:

- a vizsga évében betöltött legalább 16. életév
- egészségi alkalmasság igazolása

Barlangjáró II. technikai tanfolyam és vizsga

Jelentkezési feltételek:

- eredményes barlangjáró I. vizsga
- egészségi alkalmasság igazolása

Barlangi mentő tanfolyam és vizsga

Jelentkezési feltételek:

- eredményes barlangjáró II. vizsga
- a vizsga évében betöltött legalább 18. életév
- egészségi alkalmasság igazolása

A tanfolyamok tematikáját és a vizsgák rendjét az MTSZ Barlang Bizottsága határozza meg.

Hegymászó-képzés

A tanfolyamok tematikáját és a vizsgák rendjét a MTSZ Hegymászó Bizottsága (MHK Elnöksége) határozza meg.

Az MTSZ a szabályzatban nem szereplő egyéb tanfolyamot is szervezhet, ezek feltételeit illetve szabályrendszerét legkésőbb a képzés meghirdetése előtt publikálnia kell.

Vizsgabiztos képzés

1. A vizsgabiztosok képzése az MTSZ szakági bizottságai és az MTSZ OK Bizottsága által szervezett tanfolyam és vizsga keretében történik.
2. A tanfolyam lehet bentlakásos vagy levelező.
Levelező tanfolyam esetén kötelező konzultációt, valamint a vizsga előtt gyakorlati foglalkozást tartani.
3. A jelentkezés általános feltételei:
 - MTSZ tagság
 - betöltött legalább 25. éves életkor
 - ezüstjelvényes szövetségi túravezetői képesítés
 - igazolt túravezetői gyakorlat
 - a küldő szervezet javaslata
4. A tanfolyam indítását az MTSZ hivatalos körlevelében a területi szervezetek részére a kezdés előtt 3 hónappal közzé kell tenni, melynek az alábbiakat kell tartalmaznia:
 - a tanfolyam kezdésének és befejezésének a napját
 - a tanfolyam helyét
 - a jelentkezés módját
 - a tanfolyam rövid, kivonatos tematikáját
 - a várható költségeket
 - a jelentkezés feltételeit
 - a jelentkezés határidejét
5. Az eredményesen vizsgázott hallgatók "vizsgabiztosi igazolvány"-t és bélyegzőt kapnak, valamint bekerülnek az MTSZ "Vizsgabiztosok névjegyzéké"-be.
6. A képzés tematikáját és a vizsga rendjét az MTSZ illetékes szakági bizottsága határozza meg.

I V .

Ettől a szabályzattól különleges esetekben az MTSZ illetékes szakági bizottságának egyedi írásbeli engedélye alapján lehet eltérni.

~~Jóváhagyta az MTSZ Elnöksége az 1999. június 12-i ülésén.~~